

Verslaglegging Kenniscafé Aardbevingen 4

Thema: Circulair bouwen en ecologische bouwmaterialen

8 december 2022

19.30 – 21.30 uur

Wieshoes, de Westervalge 5a, Warffum

De provincie Groningen staat bol van de (ver)bouwactiviteiten: vele bewoners zitten midden in de versterkingsoperatie of ze pakken -gebruikmakend van de diverse aardbevingschade-subsidies- zelf hun huis aan. Kennis van circulair bouwen en ecologische bouwmaterialen kan daarbij nuttig zijn. BuildinG toog naar Warffum om de bewoners bij te spijkeren.

Programma

19.00 uur	Inloop
19.30 uur	Welkom en uitleg doel avond
19.35 uur	Spreker Tjeerd Veenhoven over Circulair bouwen
20.00 uur	Spreker Dirk van Impe over Ecologische bouwmaterialen
20.30 uur	Pauze
20.45 uur	Tijd voor vragen en discussie
21.30 uur	Einde

Het publiek op die 8^e december bestaat vooral uit jonge stellen die bezig zijn met het verbouwen van hun woningen. Allen tonen een bijzondere belangstelling voor ecologie. Dirk van Impe, specialist in ecologische bouwmaterialen uit Stedum, vertelt over de vele voordelen van hennepvezel. Dat heeft bijzonder goed isolerende eigenschappen. Dit komt omdat het vocht niet in de vezels trekt, maar in de celkernen. Bovendien kan hennepvezel goed ingezet worden als geluidsisolatie, vormt het een prima warmtebuffer en is het damp-open. Van dak tot gevel, hennep is als isolatiedeken gemakkelijk aan te brengen.

Bouwblokken

Andere toepassingen van hennep zijn vlas dakplaten. En met hennep-kalk bouwblokken kun je zelfs binnen- en buitenmuren opbouwen. Voor het isoleren van vloeren is cellulose in de vorm van pulp voor handen. Voor de kruipruimte adviseert de Stedummer een laag schelpen gecombineerd met kalkhennep en glasschuim.

Lisdodde

Tjeerd Veenhoven uit Groningen neemt het stokje over van Van Impe. Hij is productontwikkelaar en heeft als missie organische materialen op te waarderen tot bouwmaterialen. Zo roemt hij de eigenschappen van de lisdodde. Deze rietachtige plant neemt veel fosfaten op en de stengels, die enorm sterk zijn, zijn uitermate geschikt om isolerende sandwichpanelen van te maken. Het verlijmen gebeurt met zetmeel. Na bewerking van rietbalen in een grasdrogerij lukt het Veenhoven ook constructieplaten te maken.

Perron van mosselschalen

Vermalen mosselschalen vormen een goed alternatief voor beton. Voor ProRail heeft Veenhoven een perron geconstrueerd van mosselschalen. Om het gebruik van biobased producten te stimuleren werkt Veenhoven samen met bouwbedrijf Dijkstra Draaisma dat o.a. de lisdodde-vezel inzet als vervanger voor glaswol.

MPG

Veenhoven haalt Bouwgroep Emmen (BGE) aan als voorbeeld van een ecologische bouwer. BGE bouwt o.a. met kalkhennep en gebruikt stro om daken en wanden te isoleren. Reuze interessant omdat de Milieuprestatie Gebouwen Berekening (MPG) steeds belangrijker wordt. Wel bekend Veenhoven dat een goed ventilatiesysteem nodig is vanwege dampvorming.

Beschermde dorpsgezichten

Aan het eind van de avond geeft een dame uit het publiek lachend toe dat ze soms wel wat doorslaat in haar ecologische zoektocht. Zo heeft ze ondervonden dat vloerisolatiematerialen nooit helemaal biobased verkrijgbaar zijn vanwege de lijmmaterialen. Alle toehoorders zijn van mening dat de sprekers interessante onderwerpen aan de orde hebben gebracht. Vooral isolatie heeft hun aandacht en omdat men allemaal in een beschermd dorpsgezicht woont, moet het isoleren vooral binnenshuis gebeuren. Men geeft aan flink wat nieuwe ideeën te hebben opgedaan en juicht nieuwe/vervolg initiatieven vanuit BuildinG toe.

Vragen die deze avond aan de orde kwamen:

- *Wat valt er te isoleren in een kruipruimte waarin veel water staat?*
Volgens Van Impe kunnen schelpen die 30 cm boven de waterlijn worden aangebracht, zorgen voor een droge kruipruimte
- *Is er al plaatmateriaal te koop waarin de lisdodde is verwerkt?*
Veenhoven geeft aan dat de lisdodde op termijn zijn intrede doet binnen het sarkingdak-principe, waarbij isolatieplaten aan de bovenzijde van de draagconstructie worden aangebracht.
- *Is cellulose in de vloer gevoelig voor ongedierte?*
Nee, luidt het antwoord van Van Impe, want het is behandeld met boorzout.
- *Het groene dak is bekend fenomeen. Maar is begroeiing van de gevel ook aan te raden?*
Van Impe ziet voordelen in de vorm van warmtebuffering. Wel waarschuwt hij voor gevelbegroeiing op de westzijde, omdat hier weinig zon komt. Dat kan de vochtregulering van binnen naar buiten verstoren.
- *Hoe kun je het beste je badkamer isoleren?*
Volgens Van Impe is kalkhennep deels toepasbaar. Maar ook waterglas biedt hier oplossingen. Een toehoorder geeft aan dat hij experimenteert met leem en dat het goede resultaten biedt.

Samenvatting

De avond staat in het teken van ecologische bouwmaterialen. Zij blijken een goed alternatief te vormen voor standaard bouwmaterialen. Er wordt vooral ingegaan op materialen waarin hennepvezel en lisdodden zijn verwerkt. De eindproducten zijn toepasbaar van dak tot en met kruipruimte en vaak kennen ze ook speciale eigenschappen die het wonen prettiger maken. Denk bijvoorbeeld aan geluidsisolatie en warmtebuffering. Afhankelijk van het materiaal kan dampvorming wel een aandachtspunt zijn.

Conclusie

Het publiek van deze avond vertelt dat ze bijzonder geïnteresseerd is in ecologisch bouwen. Vooral het isoleren van het huis heeft hun aandacht. Velen geven aan dat ze op interessante alternatieven zijn gewezen en dat ze nieuwe ideeën hebben opgedaan. Dit initiatief van BuildinG valt in zeer goede aarde en een mogelijk vervolg wordt van harte toegejuicht.